

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL II.

„Gazeta” iese în fie-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brășov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu duculă în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtă abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 20.

Brășov, Joi, 28 Ianuarie (9 Februarie)

1888.

Jubileul de 50 de ani

al

„GAZETEI TRANSILVANIEI”.

Șomcuta mare, Ianuarie 1888.

Splendidului jubileu de unu se-
mizecă al multu prețuitei „Ga-
zeta” noastră, se urmeze bucuria de
renascere a națiunei noastre române,
căreia ea se pôtă da espresiune
sub conducerea multu stimatului
Redactoru alu ei din prezentu.

Acéstă bucuria se o ajungă și
multu onoratulu întemeiatoru alu
„Gazetei”, Georgiu Barițu; éra me-
moria acum deja decedatulu în-
temeiatoru: Iacobu Muresianu, iu-
bitulu de întreaga națiune română,
se fiă vecinică.

Andrieu Medanu, proprietaru.

Brășov, 26 Ianuarie 1888.

Foile, ce ne sosiră cu poșta de
ađi, se ocupă tôte cu discursulu
principelui Bismark, pe care-lu
vom publică mâne în tótă estin-
derea lui.

O depeșă, ce-o primesce „Neue
freie Presse” din Petersburgu, pre-
tinde, că publicarea tratatului de
alianță germano-austriacă s'a fă-
cutu cu scirea și cu consențemên-
tulu Țarului, și că de aceea ea a
și făcutu puțin efectu asupra fo-
iloru rusesci. Aceleiași foi i se
impărtășesce ca unu semn favo-
rabilu pentru situațiune, că gene-
ralulu Grebencicov, comandantulu
regimentulu de grenadiri din Var-
șovia, a căruia șefu onoraru este
impăratulu Austriei, a plecatu la
Viena ca să se prezenteze împă-
ratulu și încă la „dorința espresă”
a Țarului.

În ceea ce privesce călătoria
generalulu Grebencicov, acéstă
nu se pôte privi decât ca unu
simplu act de curtoasiă, care nu
pôte avé nici cea mai mică în-
fluință asupra mersulu lucrurilor.
Ér câtu pentru atitudinea pressei
rusesci față cu publicarea trata-
tului, ea a fost mai rezervată la
prima impresiune, dér s'a schim-
batu curéndu în sensulu opus.

Diarele rusesci dela 6 Fe-
bruarie a. c. declară că noua pu-
blicare a tratatului germano-aus-
triacu este o „demonstrațiune”,
o „grobianitate politică”, care nu
va contribui niçidecum la întă-
rirea păcii. „Novosti” dice, că
răsboiulu în contra Rusiei pare a
fi unu lucru hotărît. „Novoie
Vremja”, care era liniștită la pri-
mirea scirei, și-a schimbatu ase-
menea limbagiulu a doua di și
declară asemenea, că publicațiunea
este o „turburare a păcii”; dér
adauge, că Rusia se află într'o si-
tuațiune mai favorabilă, decâtu se
află Franca când cu publicarea
tratatului federalu între statele de
nord și de sud ale Germaniei.
Rusia e tocmai pe cale de a forma
o „contra-ligă a păcii”. Diarul
„Grașdanin” declară, că desvol-
tarea drumurilor de feru și a in-
tendenței suntu singurii aliați ai
Rusiei.

Tot „Grașdanin”, dice că pu-
blicarea tratatului de alianță s'a făcut
cu consențemênțulu Rusiei, dér

remâne încă ca acéstă să se do-
vedescă. Celu puțin din Viena se
desminte scirea, că contele Kal-
nokoy a informatu mai înainte pe
ambasadorulu rusescu despre in-
tențiunea publicării.

În cercurile franceze domnesce
părerea, că Rusia nu intenționéză
a ataca nici pe Austro-Ungaria,
nici pe Germania, ci că scopulu
înarmăriloru rusesci este, de a da
mai mare greutate cuvintelor
Rusiei în cestiunea bulgară. Dcă
nu se va afla vr'unu modu ore-
care pentru aranjarea lucrurilor
în Bulgaria, se crede în Parisu
ca probabilu o ocupațiune rusescă
a Bulgariei, pentru care scopu
Rusia voiesce să-și asigure o po-
sițiune defensivă prin mișcările de
trupe în Polonia.

Dealtmintrelea Francesii sunt
și de astădată cu mare băgare de
sémă. Faptulu că tratatulu de a-
lianță germano-austriacă nu are o
tendință agresivă în contra Fran-
ciei nu-i liniștesce, pentru că se
temu că alianță germano-italiană
este îndreptată în contra lor. Or-
ganulu guvernulu „Temps” dice,
că situațiunea europenă impune
ađi Franciei doue datorii: să-și re-
guleze afacerile interioare prin vo-
tarea bugetulu și să-și păstreze
cu sânge rece tótă libertatea de
acțiune.

Vom vedé ce voru dice foile
franceze despre vorbirea lui Bis-
mark. În totu casulu putemu ad-
mite ca siguru, că ele voru da
din nou cele mai solemnele asi-
gurări, că Franca nu se gândesce
a ataca pe nimeni și că prin ur-
mare nu ea este, care vrea să
arunce în mijloculu Europei tă-
ciunele aprinsu, cum a datu Bis-
mark să se înțelégă.

Așader pentru momentu situ-
ațiunea este predominată de can-
celarul germanu, care a scos pe
planu alianța cu Austro-Ungaria
și Italia, declarând totodată susu
și tare, că Germania e în stare a
aședa la granițele sale dela răsă-
ritu și apusu câte „unu milionu
de soldați bun”, la spatele cărora
voru sta rezerve în număr de celu
puțin jumătate p'atata.

Așa stau lucrurile ađi. Pentru
ceea ce va fi mâne Bismark însuși
mărturiscesce, că nu pôte lua
asupra și nici o garanția.

Presă și vorbirea lui Bismark.

„Neue freie Presse” dice, că
după părerea prințulu Bismarck
concentrarea trupelor rusesci e
îndreptată în contra Austriei, dér
cancelarul se așteptă ca Rusia
să facă pretențiuni diplomatice
tocmai în ziua când ea își va fi
terminat mobilizarea armatei sale.
Așader deocamdată lipsesce ori-ce
pericul nemijlocitu atât pentru
Germania cât și pentru Austria.

Nu-i vorba — continuă foia vieneză
— Austria numai atunci pôte conta pe
ajutorulu Germaniei, decât va pași să
respingă unu atac rusu, dér pôte în
ori-ce împrejurare conta pe aceea, că o
perdere a Austriei ar fi deplănsă în Ger-
mania ca o nenorocire politică, că o
Austria ingenuchiată nici odată n'ar

puté avé pentru interesele imperiului
germanu acea însemnătate ce s'a accen-
tuat ađi cu atâta putere de prințulu
Bismark... De când a vorbitu elu, în a-
tălu trecut, în parlamentu, ghața care
a ricitu vechia amiciția dintre Franca
și Germania, s'a îngroșat enormu. Vor-
birea prințulu Bismark oferă liniștea,
că alianța e tare ca o stâncă, dér
că nu e încă aproape ziua, când se
va proba alianța în luptă sângeră. Eu-
ropa însă va sta multu timp încă apăs-
ată de grija politică. Nici chiar prințulu
Bismark nu cutéză a și esprija speranța,
că Rusia va face o pauză în pregătirile
sale militare. Astfelu fie-care regimentu
rusescu, ce se trimite la graniță, va aduce
unu regimentu austriac la Galiția, și fie-
care milionu ce-lu jertfesce Rusia, va
impune și Austriei sarcina de unu mili-
onu, și prin urmare nu se pôte conta pe
o liniște durabilă, recreătoare.

Puterea ce o avem, dișe prințulu
Bismark, să vindece nervositatea opini-
unei publice. În acéstă zace rătăcirea
cancelarulu. Puterea militară s'a sporit
în tôte statele, dér Europa nu e liberată
de grijea ce o chinuesce. Vorbirea prin-
țulu Bismark pôte va micșora frica de
răsboiu, dér nu ne va face să credem în
pace.

Înarmările rusesci.

„Kreuzzeitung” aviséză din Prusia
ostică, ca noue semne despre intențiunile
răsboinice ale Rusiei, că trei mici loca-
lități rusesci, ce se află tocmai în granița
ost-prusiană, anume Marinopolu, Kalvarja
și Suwary au primitu garnisone de in-
fanteră, anume patru batalione de vên-
nători, pe lângă cele șese escadrone de
dragoni ce se aflau deja acolo. Aceste
trupe sunt destinate a forma unu corp
volant, care la isbucnirea ostilităților
să înainteze spre Königsberg. Fortifi-
cările dela Kowno constatătore din 12
forturi, în care încap 300,000 de ómeni,
sunt terminate.

Se mai anunță din Bruxela, că im-
prumutul rusescu de 500 milioane e a-
prope de a se încheia.

După cum anunță scirile din Var-
șovia, în zilele din urmă a crescutu pre-
țulu cerealelor în modu de totu consi-
derabilu în guvernamentele vestice ru-
sesci și cu deosebire în Volhynia, din
cnusă că s'au furnisat mari cantități
de cereale de cătră erar.

Presă francesă și Români.

„L'Autriche slave et roumaine” din
Paris, reproducându în Nr. 10 dela
11 Ianuarie 1888 articolulu lui
„Pesti Naplo” (Nr. 342 din 1887)
care propunea ca în casu de răs-
boiu naționalitățile să fiă puse
sub pază, ér decât Ungurii voru
scăpa de răsboiu, să se grăbescă
a constitui câtu se pôte mai cu-
réndu unu regim administrativu cen-
tralistu, face următorea observa-
țiune:

Acéstă citațiune pôte fi lipsită de
ori-ce comentariu. Ea e unu programu
de tirăniă unгурescă în simlu monar-
chiei austriace...

În Nr. 11 dela 18 Ianuarie 1888
foia parisiiană scrie:

Faimosulu articulu alu lui „Pesti
Naplo” ce-l'amu reproduș în numărulu
nostru din urmă a provocat vigoare
replce, anume din partea „Gazetei Tran-
silvaniei” (Nr. 269 și 287 din 1886...)

O reptilă din Clușiu se silesce a
slăbi rēulu efectu ce l'a produsu în tôte
părțile articulu lui „Pesti Naplo” și
aruncă responsabilitatea asupra „Gazetei
Transilvaniei”... „Gazeta ripostéză și
menține comentariile sale. Ceea ce „Pesti
Naplo” înțellege prin „partidu naționalu”,
pentru Romani n'are sensu, deóre-ce
partidulu naționalu român e națiunea
română întregă și când se vorbesce de
agitatori, se'nțelg toți Romani cu carte,
car suntu reprezentanții poporulu...

În Nr. 13 dela 1 Februarie
1888 aceeași foia parisiiană scrie:

„Gazeta Transilvaniei” publică sub
semnătura d-lui V. Babeș unu articulu
importantu, ale cărui idei le împărtășim
tôte și pe care suntemu fericiți a-le face
cunoscute cetitoriloru noștri. D-lu V.
Babeș își ridică vocea în favorea unității
de acțiune a tuturor Romaniilor din
monarchia Habsburgiloru, fiindu acéstă
acțiune comună o necesitate impusă de
actuala situațiune a Ungariei.

Foia francesă reproduce apoi
articulu d-lui V. Babeș, publi-
catu în Nr. 6 alu „Gazetei Tran-
silvaniei” din 1888. Totodată nu-
mita foia promite, că în numărulu
său viitoru va publica progra-
mulu adoptat de toți Romani în
conferința din Sibiu la 1881.

Greci și Romani.

(Urmare.)

Iată acum prima parte a stu-
diulu corespondentulu fōiei „Re-
vue de l'Orient”:

Monastir, 21 Decemvre 1887.

„De timp îndelungat Grecii nu
încetéză de a induce în greșală opiniu-
nea publică în paguba Romaniilor, car
locuesc în Macedonia, în Epiru, în The-
salia și în Grecia.

„Chiar acum de curēndu diarul
„Message d'Athènes” a publicat unu
lungu articulu în care faptele chiar cele
mai bine cunoscute sunt cu totulu de-
naturate.

„Messengerulu” dice, că în Thesalia
nu sunt decâtu deuce mii de Romani,
că ei nu sunt mai numeroși în Epiru
și că în Macedonia nu s'ar afla mai mult
de cinc-spre-deuce până la dou-deci
de mii.

„Spre a demonstra lipsa de temeiu a
acestoru aserțiuni, dați-mi voiă să tran-
scriu aci câte-va rânduri dintr'unu arti-
culu ce a publicat d. Ranghabe în
1865 în diarul său literaru „Pandora”.
Étă ce dice marele literaturu grecu,
acéstă eminentu om de stat care, după
cum se scie, a visitat Macedonia, Epi-
rulu și Thesalia:

„Când se vorbesce astădi la Atena
de Romani s'au Valachi, se înțelg
în totdeuna acele meteore, car din timp
în timp apar și orizontulu septen-
trionalu alu Eladei și aruncă în acéstă
frumósă țeră ploia câmpiloru dunărene.
„Și noi, noi uităm că în mijloculu nos-
tru, chiar în Atica și în alte ținuturi
grecesci esistă și alți Romani a căroru
rassă forméză o mare parte a locuito-
riloru acelor ținuturi și merită, din
mai multe puncte de vedere, atențiunea
noastră.

„Pandora” — adaugă d. Ranghabe
— s'a hotărît să facă dreptate acestor
romance, car locuesc în aceeași țeră
cu noi și car — cu tôte că nu joca
„polca” și nu pörtă haine parisiiane — nu
sunt mai puțin demne de a sta ală-
turi cu damele civilisate.
„Romani din Elada, din Macedonia,
din Epiru și din Thesalia, mai dice d.

d. Rhanghabe, sunt colonii venite din „România propriu zisă. Aceasta se vede „nu numai după același nume ce-lu pörta „și după limba ce o vorbesc, der chiar „din numele lor de *Megalo-Vlahi* (Românii-Marî), nume ce se dă Românilor „din Pindü. Acestu nume ne aduce aminte pe marea Româniä de la Istru. „Comparandü figura, statura și caractere „rülü lorü, se vede că sunt de rassa „latină. Români car locuesc astăzi „Elada, Thesalia, Epirulü și Macedonia in- „trec numërlü de 600.000. Ei sunt „vërtoși, marî la capü, cu përlü negru s'au castaniu și cu fisionomia inteli- „gentă“.

Așa vorbește d. Rhanghabe.

„Messengerul“ este der invitatü a ne spune, care dintre dënsulü sêu d-lü Rhanghabe, spune adevërlü? Së fiä öre d-lü Rhanghabe care a *vëdütü însuși* Macedonia, Epirulü și Thesalia și s'a pronunțatü într'unü timpü când nu se avea în vedere decâtü adevërlü istoricü și ethnologicü, sêu redacțiunea diarului athenianü, care scrie întotdëuna cu scopulü de a servi interesele politice ale Greciei în paguba rasei române și fără së ținã în sëmã adevërlü?

Este de prisosü së mai spunemü, că d. Rhanghabe era totü așa de patriotü și adeptü alü *Marci ideii* (de unitate și dominațiune în Orientü a Elenismului) ca și „Messenger d'Athènes“.

Totuși spre a nu lãsa nici cea mai micã indoiälă despre valörea faptelorü invocate de „Messenger“, aducü aci — în trecëtü — câteva notițe statistice asupra Românilorü dela Pindü și provocü pe pressa athenianã së-mi opunã vre-o datã contrarie demnã de credință.

Pe o lature și pe alta a Pindului, începëndü dela orășelulü Samarina — locuitü numai de Români — până la fruntaria grecescã, suntü 70 sate, orășele și țirguri cu totul românesc, cu o populațiune de peste 150.000 suflete; celü mai micü dintre satele acestea are o populațiune de 1000 locuitorü, pe cândü localități importante ca Mețovo (Minciu), Samarina, etc. au o populațiune care variazã dela 10.000 până la 15.000 locuitorü, totü vorbindü aceiași limbã, avëndü aceleși obiceiuri, moravuri, etc. In aceste localități nu se aflã măcarü o singurã familiã care së fiã de o altã rassa sêu de o altã religiã.

La acëstã populațiune compactã de 150.000 locuitorü, trebuie së adăugãmü pe Români răspândiți în orășele, orășelele și în satele Thesaliei și Epirului, de esemplu ca orășele: Tricala, Larisa, Turnovo, Velestin, Cardia, Armiro, Volo etc.; sttele: Zarcu, Damași, Tigoroti, Vlahoiani, etc. (în Thesalia); Ianina, Paramitia, Filiates, Parza, Arta, Preveza, etc. (în Epir), carü au o populațiune amestecată. In aceste localități Români suntü totü așa de numeroși ca și Grecii, sêu mai bine, ei formezã — împreună cu Musulmanii și cu Albanzii, carü locuiesc acolo — majoritatea.

Astfelü, numërlü totalü alü Românilorü din Epirü și din Thesalia arü întrece 200.000 locuitorü.

Ceea ce dă însë poporului românü o însemnătate multü mai mare, este superioritatea lorü în totü ce privește condițiunile sociale și morale.

Printre populațiunea creștinã din Thesalia și Epirü, Români și Albanzii singuri suntü proprietari în țera lorü natalã. Industria localã, comerciulü, meșteșugurile și apröpe töte profesiunile suntü îmbrãțisate și exercitate de Români, carü formezã burgezia populațiunei creștine. Grecii din Epirü și Thesalia suntü simpli cultivatori (clãcași) pe pe moșiile (cificuri), carü aparținü musulmanilorü sêu statului.

Ëtã numele orășelilor și țirgurilor române situate pe ambele laturi ale Pindului:

In *Cantonulü „Grebena“*: 1. Samarina, 2. Smixi, 3. Abela, 4. Perivoli, 5. Turia, 6. Furca, 7. Armata, 8. Breaza, 9. Pãzi, 10. Pailloceli.

In *Cantonulü „Zagori“*: 11. Bäiasa, 22. Laca, 13. Dobrinovo, 14. Leșnița, 15. Pullo Hori, 16. Macrini, 17. Cerneki, 18. Floru, 19. Grebeniți, 20. Trestenicu, 21. Dragai, 22. Doliani.

In *Cantonulü „Mețovo“ (Minciu)*: 23. Orașulü Mețovo (Minciu), 24. Meru, 25. Kiare, 26. Vutunusa, 27. Malacași, 28. Ciorani, 29. Cuțufleani.

In *Districtulü „Tricala“*: 30. Palten, 31. Dzeneradz, 32. Curziazi, 33. Sturdza, 34. Calichi, 35. Sclineasa, 36. Cuturi, 37. Libenița, 38. Vilitani, 39. Dorleani, 40. Cornu, 41. Dragoviște, 42. Ameru, 43. Gardiki, 44. Djurdza, 45. Mutara, 46. Orghilli, 47. Cãmneani, 48. Pira, 49. Dessi, 50. Vitrinico, 51. Pertuli, 52. Go-teana, 53. Pergnaco, 54. Apano-Pergnaco, (Pergnaculü de sus), 55. Aivani, 56. Palio-hori, 57. Draușta, 58. Calogreani, 59. Clinovo, 60. Nevodi, 61. Guduvazdi, 62. Costeana, 63. Buronico, 64. Coeli, 65. Lujiști.

Sate care atërnã de „Ianina“: 66. Calari, 67. Suraco, 68. Palio-hori, 69. Mațuki (Măciuci), 70. Medgidie.

(Va urma.)

SCRILE ȚILEI.

Resultatulü *alegerilorü de deputați pentru camera română* e cunoscutü și în colegiulü II (afară de Iași): suntü aleși 41 deputați din partida guvernamentalã, 19, eventualü 21, din opozițiã; suntü 4 balotage.

In ședința dela 30 Ianuarie n. a reprezentanței orășenesci din Deșiu s'a hotărîtü, cu 23 de voturi contra 12, së se predea unü teritoriu de lângã Someșü, în mărime de 12 jugere, în scopulü *strămutãrei reședinței episcopesci gr. cat. române dela Gherla la Deșiu*.

Din *Offenbaia* se scrie, că förte adese-orü suntü amenințați de pericole marf cãlătorii de pe sub pöla munților de acolo. Pornescü adese-orü din înălțimea munților bucăți de stânci, carü cu o iuțelã vehementã se rostogolesc la vale, sfãrmândü și nimicindü totü ce le stã în cale. In timpulü de iernã e de ajunsü, ca o singurã pasere së prävãlescã de pe pisculü munților unü micü grunđü de zãpadã, pentru a da nascere prin acësta la pericole infricoșate. Miculü grunđü de zãpadã, pornitü din înălțimea munților, se înfașurã în calea sa în nenumërate pãturi de zãpadã și astfelü crescëndü la o mărime giganticã se avëntã în josü cu atãta vehementã, încãtü nefericita victimã, ce-i stã în cale, nu mai are timpü së se pötã feri pentru ași mântui viëtã. Astfelü cãđü victimã unui asemenea casü locuitorulü *Vasilü Mălaiu* din *Muncelü* (comit. Turda-Arieșü). Elü se duse la 31 Februarie după lemne în munte, afländu-se tocmai sub pöla piscului numitü „Pëtra-caprii.“ Deodatã se rostogoli asupra lui cu o repeđiciune de necrețutü unü valü colosalü de zãpadã, ilü înfașurã pe nefericitulü în pãturile sale, ducëndu-lü încã cu sine la o depãrtare de 40 de metri. După 4 zile mersese primarulü comunalü cu 20 ömeni și după o muncã obositoare le succese a-lü scöte din zãpadã, unde se afla cu mânilë întinse, cu fața sdrobotã și fără viëtã.

Dela 21 până la 25 Ianuarie n. s'au bolnãvitü în *Mohu*, comit. Sibiuului, 5 persöne de vërsatü mare (bubatu), der s'au însãnëtoșatü töte.

Pe drumü cãtrã *Oena Sibiuului*, o patrulã de gendarmi a datü peste unü husarü desertorü, care a și fostü pre-datü comandai regimentului 3 de husari. De asemenea gendarmeria din *Mediașü* a arestatü pe infanteristulü Iohann Weidner, care desertase dela regimentulü 50 de infanteriã.

Sëcuiulü *Kiss János* din *Kezdi-Oșorheiu* se teme de cãtãniã mai rëu ca draculü de tãmãiã. Pentru a nu fi înrolatü aici, aflã de bine së trecã în România, unde își îmbrãcã uniformã românescã de țeranü și intrã ca servitorü. Acolo însë fü prinsü și înrolatü în miliția română. Oferindu-i-se ocaziune însë fugi îndërlütü cu uniformã cu totü și mai multe zile stëtü ascunsü, până cândü gendarmii punëndü mâna pe elü, ilü escortarã la *Kezdi-Oșorheiu*. De aci fü adusü la Brașovü, fü înrolatü în miliția și după ce puse jurãmëntulü, cã va trece prin focü și apă pentru patriã și împëratü, o luã la sãnëtösa îndërlütü spre *K.-Oșorheiu*. Aci fü ërãși prinsü de poliția. I se urise acum și lui *Kiss* së mai umble de-a „mãta-örbã“ și de aceea se hotãri a promite 3 fl. poliștilorü, numai

së-i dea pace. Nu i s'a primitü însë nici ofertulü acesta și în zilele trecute fü adusü în arestü la Brașovü.

In *Șura-mare* a arsü șura lui Martin Schuster, care era asigurată, în împëjurãri așa de suspecte, încãtü gendarmeria s'a simțitü obligatã a face arãtare judecãtoriei de cercü.

Intre poliția din Pesta și între primãria comunalã din Vecses s'au ivitü neintëlegeri, spune „Egyetertes“, fiindü cã acesteia i se trimitü mereu *transporturi de câte 16—18 escortați*, predându-i apoi primãriei comunale ca së-i escorteze mai departe, pe unü timpü ca acesta, când cãile suntü apröpe nepracticabile și când sërmanii escortați, decã arü fi transportați cu carulü, arü trebui së se strimbe de frigü. In astfelü de împëjurãri escortații se transportã, după statutulü de escortare, cu trenulü orü cu vaporulü pe Dumãre. Primãria din Vecses a și hotãritü së nu mai primescã escortați și acum de curëndü unü transportü de 18 individi a trebuitü së fiã escortatü îndërlütü la Pesta.

Cine suferë, decã nu totü acei sërmanü nenorociți!

Precum comunicã „Bud. Hirl.“, folsögbirërlü cercului *Setropko* din comitatulü Zemplinü, Koloman Evva, s'a impușcatü. Causa sinuciderei nu se spune.

„Kolozsvar“ anunță, cã în *Brașovü* se va de unü „*Kultur-bal*“ ungurescü cãtü se pöte mai strălucitü, la care s'au împãrșitü peste 500 de invitațiuni. „Acestü balü — adauge numita föiã — de sigurü le ofere *Sasilorü din Brașovü* ocaziune, ca së rëmãnã credincioși principielorü lorü caracteristice, diçëndü: pe Ungurü nu-lü sprijinimü din principiu patrioticü... Cu atãtü vorü fi la balü mai multü Unguri.“

Organizarea jidovilorü unguresci.

„Cancelaria israelitã a țerii“ a adresatü tuturorü comunitãtilorü de cultü israelitü unü cercularü, care s'a tipãritü și în „*Magyar-Zsido-Szemle*“. In cercularü, după ce se exprimã părerea de rëu, cã nu se observã unü progresü și în regularea afacerii organizãrii jidovesci în țerã, se diçe:

Unü conclusü alü dietei a împedatü organizarea unitarã a jidovimeii, numai dieta ne pöte ërãși concede printr'o lege organizarea unitarã... In 1870 dieta sta sub impresiunea unei desbateri bugetare care, purtatã de vëntulü libertãții de atunci, cerea furtunosü decretarea deplinei libertãți religiose generale, era decü numai o urmare naturalã de acolo, cã camera deputaților atuncü, insufletitã de spiritulü de libertate, refusã

FOILETONULÜ „GAZ. TRANS.“

(2)

Frãnturã de cuvëntare popularã.

Derã femeile, decã se dau odatã la paharü, apoi e curatü mãnia lui Dumnezeu! „Mãnã mare este muierëa bețivã, diçe Isusü Sirachü, și rușinea nu și-o va acoperi“.

Și în adevërlü, chiar așa-i; cãci Saveta trãgea acum din casã, pe ce punea mãna, ërã babele cãrau totü-una la cãrșmã de aduceau rachiü. Savetei i-se idãrise la Moșcu la urma urmelorü chiar și perinële de sub capü.

De altã parte și Ionicã vindea din locü bucatã după bucatã: așa beau amëndoi, de se stingeau. In casã vëntü, în șurã vëntü; ei însë beau și beau.

I-au mai rëmasü lui Ionicã încã 2 fãlcü de locü; și eacã de odatã îi vine în minte și o rađã de luminã:

„Lasã“, diçe elü, „am së më ducü la popa și am së jurü și nu mi-a mai cãlca piciorulü în cãrșmã; apoi am së më apucü ërã la gospodãritü din totã inima, cãci e pëcatü de bieții mei copii

së rëmãnã din atãta amarü de avere chiar pe drumurü“.

S'a dusü și a juratü. Derã elü era bucosü së o ducã și pe Saveta; credeți însë, cã a fostü chipü së o ducã de rëulü babelorü?

„Ce, Savetã, së jurü, diçeau ele, și së nu poți ținë? Și apoi ia sëmã, cã decã n'ai putë ținë, mai mare pëcatü ai avë“.

De aceea de câte ori ämbla Ionicã së o înduplece, Saveta nu-i da decâtü: „Ba io nu m'oiu duce și nu m'oiu duce și pace bunã“.

Așa, ce aducea Ionicã din agonisita lui acasã, ea îndatã și lua, de ducea la cãrșmã; nici încuitorile nu mai ajutau nimicã.

Ionicã apucã acum și bețulü la mãnã și Saveta umbla cu vinețele dealungulü spatelorü, cu vinețele și pe sub ochi, derã de firea ei nu se mai lãsa.

Ionicã și-a mãnecatü carnea cu densã, a cãđutü la patü și a muritü.

Abia acum s'a vëdütü Saveta scãpatã bine la largulü ei; decü nu mai era di së nu bea cu cumetrele și cu cume-trițele ei. Derã pe de altã parte cele

douë fãlcü de locü, ce mai rëmãsesë, nu le mai era nici nu le mai sëmëna ea, ci Jidani, și Jidani nu mai întrebau, ei totü dau la banü și la rachiü. In urmã ei făcurã ce făcurã și luarã de veci și rëmãșita de pãmëntü din gospodãria cea lãdatã a lui Ionicã.

Casa curge: nevoiã! și nicãrî nici o sfãrmãturã de mãmãligã; derã Saveta ținea una și totü bea, pentru-cã fără rachiü nu mai putea. Mai stau în fundulü casei pe pãrete sfințele icöne. Ce-i vine ei în capü? Së le vëndã; derã ca së nu le ducã la cãrșmã, pentru-cã măcar de ëstü lucru îi era rușine, le luã sub suörã, de se duse cu dïnsele la unü omü din capulü satului din susü, care își făcea casã nouã, ca së i-le vëndã. Unü cuvëntü, douë și învoiala fü și gata. Omulü trãmise după rachiü de aldãmașü, cãci, de! ömenilorü noștri așa li-i nãravulü, ca la totã nimica totü aldãmașü së bea. Bäiatulü și vine cu rachiulü. Saveta pe nemãnecate trage la mãsea unü paharü, trage douë, trage trei; la alü patruea paharü numai ce i-se întorcü ochii, îngãlbinesce, cade josü și möre.

Și acum luați sëmã, iubitelorü mei, cã la atãta pustia a fostü ajunsü gospodãria cea lãdatã a lui Ionicã, de nu se mai gãsia pe lângã casa lui nici douë-trei bucãți de scãndurü, ca së-i pötã face Savetei, femeiei lui, sicriu.

Ëcã ce pöte rachiulü! Și cu dënsulü, Dönnë Dumneđeule, nu numai o gospodãria s'a risipitü și a peritü din mãna creștinilorü noștri, de a trecutü în mãna Jidanilorü! Și Jidani domnescü acum; au pe cele sate curți marü, arii marü, coșere lungi și stoguri peste stoguri. Derã și purtarea Sevetei e o învëtãturã, la cãtü ilü pöte aduce pe bãrbatü femeia cea leneșã și murdarã!

Mamelorü! Nu vë mai bisuiți așa-derã în averile ce le aveți, ci dați mai bine copilelorü vöstre învëtãturã bunã și deprinde-ți-le la lucru și la muncã, ca apoi la timpulü lorü së fiã ele în adevërlü *talpa casei*.

„Candela.“

a da statutelor congresuale putere obligatorie. De atunci însă opiniunea publică s'a schimbat. Jidovii (600,000) sunt învinovați, că datorită lor pe tărâmul mai ales al scolarelor medii nu și o împlinesc în aceeași măsură ca asociațiunile religioase recunoscute prin lege. Ni se impun datorii, mai înainte de a ni se da drepturi. Dacă aș, în era nișuștelor confesionale, ce pretinderea se vedu, așteptăm garantarea prin lege a autonomiei noastre, pentru ca să fim puși în pozițiune de a corăspunde datoriilor noastre ca confesiune în toate direcțiunile, trebuie să credem firmă, că nici guvernul, nici dieta nu va observa față cu dreapta noastră cerere o atitudine refuzătoare. Inițiativa pentru regularea legală a drepturilor autonome ale confesiunii noastre au luat-o președinții din districte, prezentând ministrului cultelor ună memorandă cu rugarea de a se înartacula autonomia noastră. Rămâne ca factorii dătorii de măsură, de a căror bunăvoință suntem convingși, să alege timpul potrivit pentru aducerea respectivului proiect de lege în dietă... Avem încredere și în binevoitoarea cooperare a soților noștri de credință, cari având pozițiune politică distinctă au și influență și cari au sprijinită totdeauna nișuștele confesiunii noastre.

Portretul lui Eudoxiu Hurmuzachi.

Citim în „Revista politică” din Suceava:

Idea cea frumoasă, ca fiecare casă românească din țărișora noastră să fie împodobită cu icone reprezentând episoade însemnate din istoria noastră națională ori înfățișându portretele bărbaților noștri renumiți, este de multă dorită și simțită la noi în Bucovina. Acestă idee a îndemnat și pe jumimea studiiosă dela universitatea din Cernăuți, spre tipărirea de astfel de portrete și spre răspândirea cât mai mare a acestora în țera noastră, sperând că cu acesta va contribui și ea ceva pentru realizarea susțuritei idei. Acum pentru început, a ales portretul repausatului nostru boer, Baronul Eudoxiu Hurmuzachi, care, precum e știut, are merite nemărginite pentru deșteptarea simțului național în România bucovinenă, și care a lucrat din răpuneră pentru deslăpirea Bucovinei de Galița și declararea ei de țera autonomă și de sine stătătoare. Portretul acestui bărbat nemuritor s'a tipărit ca supliment la „Biblioteca populară bucovinenă” și s'a oferit ca un mic semn de mulțumire tuturor acelor dăme și domni, cari au binevoit până acum ocașională a contribui pentru biblioteca numită, gratuit, ăr ceialți din publicul român, cari au primit portretul acesta, sunt rugați a sprijini după putință cu o contribuire cât de mică preurmarea tipărirei „Bibliotecii populare bucovinene,” ale cărei broșuri, precum e cunoscut, se împărtășesc gratuit între sătenii noștri cetitori. Contribuiri benevole sunt a se trimite la adresa domnului Victor Zaharescu-Zaharovschi, stud. teol. în Cernăuți, al cărui merit deosebit este, că numai prin zelul și stăruința sa se edă „Biblioteca populară bucovinene.”

Industria de paie.

Sub acest titlu cetim în „Revista Agricolă” din Ianuarie, care apare în Craiova:

Una din acele industrii, care trebuie să se răspândească în clasa sătenilor pentru mulțumirea trebuințelor lor, e impletitura de paie.

Pentru a se îndeletnici cu această industrie, sătenului nu i trebuie decât grija ca să recolteze paie de grâu, orz, ovăș, secară, orez etc., când sunt aproape de a da în galben, și să le conserve bine până în timpul de ără. La această epocă, când are mai mult timp de stat în casă, începe să facă mai întâi o impletitură simplă în 5, 7, 9, 11, 13 fire, sau o impletitură în colțuri din 4, 6, 8, 10, 12 fire, sau o im-

pletitură cilindrică. Din aceste fășii impletite începe să compună diferite obiecte, cum: pălării, coșuri, scaune, geamantane etc.

Țeranii se mai pot îndeletnici cu impletitură din papură și din foi de porumb, cu impletitură de nuele fie întregi sau despicate și jupuite, cu impletitură de pără pentru a face: inele, cercei, lanțuri de orolage etc. Nu mai vorbesc de alte ocupații, ca coloritul său extragerea de vâpseli din plante pentru vâpsirea de deosebite stoffe.

La expozițiunea Cooperatorilor din Craiova au luat parte cu pălării din impletitura paielor (între alții) următorii D-ni, și anume:

George Moianu și Candidu Mușlea din Brașov; dănsii au escelat în expozițiune prin cele mai bune pălării, trăsuri, coșuri, rame etc., confecționate cu elevii în școlă din impletitură de paie, nuele, papură, trestie etc.

Juriul a decernat medalia de aură acestor harnici învățători, cari și cu vorba îmbărbătează și infiltră în tinerime gustul pentru industrie în populația Brașovului.

D-lu Mohoră, învățător în comuna Pucscii, Județul Tutova, a luat medalia de argintă pentru pălării de paie; (a luat parte la cursul d-lor Moianu și Mușlea.)

Grigorie Branea din Oradea-mare a luat medalia de bronză.

Prezența obiectelor de asemenea natură în expozițiune ne probă... că totu învățătorul este basa fundamentală în îndrumarea tinerimei pe căile cele bune; învățătorii sunt adevărații pioneri ai emancipării noastre pe cale economică. Înainte, aură a învățământului, căci voi, cari deschideți cartea copiilor, sunteți singuri mai aproape de pasul sătenului și trebuințele lui!

La un popor agricol, în genere, industria casnică ar putea totăuna să subsiste, mai ales ără, când sătenul este reținut în casă din cauza timpului; la câmp muncesce forțe puțin, din când în când câte un transport de lemne, îngrijire de vite pe lângă casă etc....

O mare parte din timp el îl perde în nelucrare, și este evident că, întrebându-l pentru a produce obiecte industriale, el ar câștiga; de timp ce stănd fără a lucra nimic, consumă totu ce a agonisit de cu veră, încât în primăveră iese sărac lipit, dator la arăndași, cărciumă ori percepție.

Odiară industriile mici erau mai înflorite decât acuma; cauza, de ele nu au mers dezvoltându-se, a fost: pe de o parte îndeletnicirea sătenului numai cu agricultura, pe d'alta gustul ce l'a dobândit de a cumpăra scărte venite din alte țeri cu prețuri eține, și în gradul cel mai mare a fost lipsa de instrucțiune: nu a avut școlă unde să desvolte și să cultive gustul meserilor; de aci a urmat și o decădere morală, care a progresat de câțiva ani în poporul de jos, cum este beția.

De câte ori nu vedem cărciumile din sate pline de țeran, mai ales în timpul de ără, unde și petrecu mai totu timpul ziua și noptea cu litrul în mână; aceea ce este cafeneaua pentru orașeni, a ajuns cărciuma pentru săteni.

Ar trebui desbăierat sătenul de acest obicei păgubitor atât pentru interesele lui, cât și pentru cele generale.

Problema reînvierei industriei casnice constă deci, în a iniția pe sătenul a cultiva plante în timpul de veră și productul brut al manipula în timpul de ără, cum: torsul cănepei, inului și a lănei, ale căror fire ar putea alcătui și un obiect de export; pe urmă țesutul acestor fire în pânze sau materii mai grăse de lână, răsucitul lor în frânghii, sfără, ațe, bete, băeri de lână etc. De asemenea ar putea să se reintroducă în mod sistematic două culturi de mare folos pentru timpul de veră, cum sunt: creșterea albinelor și a vermelor de mătăsă. Nu trebuie să per-

dute din vedere și acele industrii, cari au totu forma casnică, cum sunt: cărmidăria, olăria, sticlăria, facerea mobilor și a căruțării, scoterea sau stocarea oleiului din semințe, facerea cleiului, a săpunului, a luminărilor, măcinarea făinei, facerea scrobelei, a conservelor alimentare etc....

Literatură.

În Viena a început să apară o foie ilustrată pentru familiă și de modă „Wiener-Mode”, dedicată Archiducesei Ștefania, protectoarea modei vieneze. „Wiener Mode” va fi organul publicistic al gustului vienez, cu drept cuvânt renumit. El va pune pe femei în pozițiune de a se îmbrăca și a se găti — independent de Paris, Londra ori Berlin — după moda vieneză. Atât prin text cât și prin ilustrații se dau esplicări de cele mai practice pentru croială. Suplimentul „Im Boudoir” conține cele mai frumoșe istorioare, poezii, povești, ilustrate de cei mai distinși artiști. Chiar învilită cuprinde ilustrații colorate de modă vieneză, executate de cei dintăi pictori vienzi, și este o adevărată podobă a foii, care pentru eținul preț de 6 (șese) fl. pe an oferă o adevărată comoră de lucruri folositoare și atrăgătoare. Editura foiei, care este în: Viena Schottengasse 1, va avea de sigur deplină succes.

Bal în Zărnesci.

„Reuniunea femeilor române din Zărnesci și juru voru arangia un bal Duminică în 7 (19) Februarie a. c. în sala edificiului școlar de acolo.

Începutul la 7 ore sara precisă. Bilet de intrare 1 fl.

Pentru comitet:

Maria N. Garoiu nasc. Meșianu, președintă.

NB. Ofertele marinimose se primesc cu mulțumită și se vor chita prin diare.

Apel.)

Cunoscută este constelațiunea sub care trăim; cunoscute tendințele spre lumină și înaintare, cultură și civilizație, tendințe ce se arată din și în și mai agitate la toate poporele, care și ținu de mândria faptului, că „au fost și sunt” și cari totu asemenea voru ca „să mai fie și în viitoru”.

Cu acest sfârșit și spre ajungerea acestuia nu cruță nici ostenele nici jertfe, ci pun în lucrare toate mijlocele posibile, oneste și iertate.

Cel mai bun mijloc însă pentru răspândirea lumii în popor este negreșit biblioteca populară.

Singur ministru de culte și intr. publică Trefort, convins de acest adevăr, dăce într'o ordonanță dela 1877: „Esperind, că înființarea și înmulțirea bibliotecilor populare și respective școlare, bibliotecă bine întocmite, sunt unele din cele mai sigure mijloce și căi spre propagarea culturii în popor; purcedând din acest punct, eu voi protegia cât se poate de călduros toate nișuștele, cari vor tinde spre a lipsi de teren literatura de stradă (ponyva irodalom) și spre îmbrățișarea și împământenirea cărților populare de o direcțiune mai bună”. Acestă ordonanță în anul următor se repetă în termeni și mai categorici.

Sfatul, ca să nu dăcem poruncă, acesta a străbătut până la noi.

Drept aceea îndemnați noi de to-nul dat de înaltul ministru și îmboldiți mai pre sus de toate de dorul după lumină și cel al conservării purității limbei noastre, care și până acum este scărboșu îndeșuit de străinism, ne-am hotărât să înființăm o bibliotecă populară românească în opidul nostru Crai-Dorolțu — presupunând că on. publicu ne va tinde sprijinul trebuincios.

Apelăm deci din inimă și adresăm acest apel inimei făcărui Român destoinic și iubitor de nămul său, ca să binevoiescă a ne sprijini în această întreprindere cu obolul său, ori cu oferte de cărți.

În deosebi avem trebuință de cărți populare românești, fă acele istorice, economice, religioase, comerciale ori științifice; fă basme, colinde, colecțiuni de versuri, povești, romanuri ș. c. l. scrise în stil popular și morale.

Vom primi cu mulțumită și cărți scrise în altfel de stil ori limbă, căci

*) Sunt rugate și celelalte on. redacțiuni române a publica în foile sale acest apel.

aceste le vom schimba cu de cele populare.

Ne întocmim privirile cu totă încrederea spre on. d-ni autori și redactori români, ca să binevoiescă a ne trimite din lucrările lor.

Tote ofertele marinimose se vor chita la timpul său pe cale diaristică.

Cărțile sunt de a se adresa francate bibliotecarului, ăr ofertele bănesc cassarului.

Király-Daróc (p. în locu) Comitatul Sătmăr, 25. Ian. 1888 s. n.

Din încredințarea comitetului constituit spre acest scop:

Georgiu Stancu, Alexandru Nemetu, preș. și cassar intermal. bibliotecar și notar.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.”

Caransebeș, 8 Februarie. Alegeții în număr de peste 4000 au ales unanim pe protopresbiterul din Orșova Michailu Popovicu.

DIVERSE.

Unu flu desperat. În săptămăna trecută s'a întâmplat în Pesta următorul casu interesant, ce-lu istorisesc „Egyetértés”: Deputatul dietal Országh Sandor mergea tocmai peste podul de lanțuri dintre Pesta și Buda, când deodată dări pe la mijlocul podului pe un om bătrănu, care se urcase pe grăgiul podului, cu intențiunea de a se arunca în Dunăre. Országh se repeși asupra lui și-lu opră de a-și executa intențiunea. Atunci se desfășură între dănsii următorul dialog: „Pre cum vedu, dăse Országh, d-ta ești om bătrănu, și așa ai să mori în curănd; de ce voiai dăr să te arunci în Dunăre?” — „Tocmai etatea mea înaintată” — răspunse bătrănu — „mă face să-mă iau viața, căci sunt de 84 de ani și nu-mă mai pot câștiga nimic, ca să pot susține pe părinții mei”. — Deputatul se uită mirat cu ochi mari la dănsul și nu-i venea să credă ce-i spunea bătrănu. Cercetările făcute de polițiă însă au constatat, că bătrănu din vorbă Ioanu Mergesi îi trăesc în adevăr amândoi părinții, în Buda, strada Saletrom Nr. 6, și că tatăl sermanului flu desperat este de 115, ăr mamă-sa de 110 ani.

Rectificare. La subscrierile telegrammei de felicitare din Năsud, publicată în Nr. 7 alu foiei noastre, s'au strecurat mai multe erori din cauza greșitei copieri a telegrammei de cătră telegrafistii respectivi. Subscrierile numitei telegramme sunt după textul originalu următoarele: Vasiliu Popicianu, căpitan; Dr. Paulu Tanco; Ioachim; Ioanu Purcellu, căpitan; Nicolau Anthonu, căpitan și George Vintilă.

În Nr. 9, la telegrama din Lipova, s'a greșit totu din aceeași causă, atât textul, cât și unele subscrieri. Textul originalu este astfel:

„Cinci-șeci de ani: luptă bună ați luptat; credința ați păzit. Înainte! cu speranță în viitorul națiunii. Dreptatea va învinge!” La subscrieri: în loc de Popu, este a se ceti Popu; în loc de Carp, — Pap; în loc de Crețian, — Crăciun.

Cursul la bursa de Viena

din 7 Februarie st. n. 1888.

Renta de aură 4%	97.10
Renta de hărtă 5%	83.40
Imprumutul căilor ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	93.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	—
Bonuri rurale ungare	103.75
Bonuri la clasa de sortare	103.75
Bonuri rurale Banat-Timiș	102.50
Bonuri cu cl. de sortare	102.50
Bonuri rurale Transilvane	103.60
Bonuri croato-slavone	103.—
Despăgubirea pentru dijma de vin ungurescu	—
Imprumutul cu premiul ungurescu	119.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.—
Renta de hărtă austriacă	78.15
Renta de argint austriacă	79.15
Renta de aur austriacă	103.20
Losuri din 1860	133.—
Acțiunile băncii austro-ungare	861.—
Acțiunile băncii de credit ungar	272.75
Acțiunile băncii de credit austr.	270.30
Argint — Galbin împărătescu	5.99 1/2
Napoleon-d'or	10.03
Mărci 100 imp. germane	62.17 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

Care este cea mai bună hârtie pentru țigări?

Acastă întrebare foarte importantă pentru fâ-care fumător de țigări s'a stabilită deja în mod cert și mai ne dubios.

Nu este reclamă golă, ci un fapt constatată prin autorități științifice de primului rang pe baza analizei comparative a diferitelor hârtii de țigări mai bune, ce se află în comerț, că hârtia de țigări

„LES DERNIERES CARTOUCHES“
și
„DOROBANȚUL“

din fabrica **BRAUNSTEIN FRÈRES** la Paris, 65 Boulevard Exelmans,

este cu deosebire cea mai ușoară și cea mai excelentă.

După ce s'a stabilită această între altele prin Dr. Pohl, profesor la facultatea tehnică în Viena, Dr. Liebermann, profesor și conducător al stabilimentului chimic de stat în Budapesta, și o analiză comparativă, făcută în Iuliu 1887 după puncte de vedere nouă igienice de către Dr. Soyka, profesor de Hygiene la Universitatea nemțescă din Praga, a produsă chiar rezultatul strălucit, că hârtiile de țigări „Les dernieres Cartouches“ și „Dorobanțului“ sunt cu 23—74% mai ușoare, și că împărășește fumului de tutun cu 23—77% mai puțină părți streine, ca celelalte hârtii analizate. Veritabilă este numai aceeași hârtie, a cărei Etichetă semănă cu desenul aci imprimat și care poartă firma Braunstein Frères.

Fabrica a deschis un depozit pentru vânzare en gros a hârtiei de țigări și a tiburilor pentru țigări

BRAUNSTEIN FRÈRES,

WIEN, II. Bez., Negerlegasse Nr. 8,

și se află aceste articole la toate firmele mai mari, care au de vânzare asemenea mărfuri.

Unu învățacelu

român, care se cunoscă baremi una dintre limbile străine, se primesce în prăvălia de manufacturi a lui

Ioan Lazaroiu, în Orăștie.

Avisu d-lor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numărul de pe fâșia sub care au primitu țiarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Se deschide abonamentu pre anul 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiunī. — Cursulū XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerī cāte de 2—3 cōle cu ilustrațiunī frumōse; și publică articlii socialī, poesie, novele, schițe, piese teatralī ș. a. — mai departe tracteazā cestiu literare și științifice cu reflesiu ne cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romānilorū de pretutindena, precum și a celorlalte poporațiunī din patriā și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face cāte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū indiviđilorū din familiā o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 francī—lei, plătibilī și în bilete de bancă orī marce postalī.

PREOTULU ROMĀNU. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiunī. — Cursulū XIV. — Apare în broșurī lunare cāte de 2½—3½ cōle; și publică portretele și biografiile archiereilorū și preoțilorū mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiunī, — mai departe articlii din sfera tuturorū sciințelorū teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbătorī și diverse ocașiunī, mai alesū funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literarī; și în urmă totū soiulū de amēnunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolasticā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 francī—lei, plătibilī și în bilete de bancă orī marce postalī.

Colectanții primescū gratisū totū alū patrulea esemlarū.

Numeri de probă se trimițū gratisū orī-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, învederite și rectificade de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulū 30 cr.

Renascerea limbii romānesci în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. cāte 40 cr.—Broșura III. 30 cr. Tot e trei împreună 1 fl.

Cuvēntari bisericesci la tōte serbătorīle de preste anū, de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuvēntari bisericesci întrece tōte opurile de acestū soi apărute până acum—avēndū și o notiță istorică la fie-care serbătoare, care arată timpulū introducerei, fazele prin carī a trecutū și modulū cum s'a stabilitū respectiva serbătoare. Prețulū e 2 fl.

Barbu cobzariulū. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū pierdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală.—Continuarea novejlei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Fântāna dorului. Noveā populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladā de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trēbue sē se însōre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulū 25 cr.

Brandā seu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșū. Novelă istorică națională. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilăriā. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulū 10 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediā în 5 acte, după Eupide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediā în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediā în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusă de Ioanū St. Șulufū. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicorā, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și violele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrosā seu Cloșca cu puii ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sătenului Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii forte interesante și amusante. Prețulū la tōte patru 1 fl. — cāte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amusante. Prețulū 30 cr.

Colectā de recepte din economiā, industriā, comerțu și chemiā. Prețulū 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū și practicū pentru învățământul intuitiv în folosul elevilorū normalī (preparandialī), a învățătorilorū și a altorū bărbați de scōlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Prețulū unui esemlarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literaturā nōstrā pedagogicā abia aflāmū vre-unū opū, întocmitū după lipele scōlelorū nōstre în mēsurā în care este acesta, pentru aceea ilū și recomandāmū mai alesū directorilorū și învățătorilorū ca celorū în prima liniā interesatī.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramaticā limbii romāne pentru scōlele popōralī în trei cursuri de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publicā cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 13193. — Prețulū 30 cr.

Gramaticā limbii romāne lucratā pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Prețulū 2 fl.

Manualū de stilisticā de Ioanū F. Negruțu, profesorū. Opū aprobatū și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publicā cu rescriptulū de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicā forte bogatā a acestui op — cuprindēndū compozițiunī de totū soiulū de acte obveniente în referințele vieței socialī—se pōte întrebuița

cu multū folosū de cătrā preoți, învățătorī și alți cărturarī romāni. Prețulū 1 fl. 10 cr.

Nu mē uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertăciunī, epitafiā ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scōla poporală pentru învățătorī și preparanđi. Broș. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciunī:

Mărgăritarulū sufletului. Carte bogatā de rugăciunī și cāntări bisericesci forte frumōși ilustratī. Prețulū unui esemlarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr.; legatū în pānzā 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legăturā de luxū 1,50—2,50

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticică de rugăciunī și cāntări bisericesci — frumōși ilustratī, pentru prunciī scolarī de ambe secsele. Prețulū unui esemlarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānzā 26 cr.

Cărticică de rugăciunī și cāntări pentru prunciī scolarī de ambe secsele, Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemlarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscōtoarei de D-đeu urmatū de mai multe rugăciunī frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemlarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemlarū legatū și speditū franco e 15 cr.